

Ab Herek Oy:n, Kisällintie 4 B, 06150 Porvoo, juoksevan uhkasakon tuomitseminen maksettavaksi

Ympäristöterveysjaosto 27.02.2025 § 15
1482/11.05.01.02/2022

Valmistelu ja lisätiedot

vt. III kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Taina Rahikainen Ibanez
puh. 040 354 8479, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

IV kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Cecilia Blomgren,
puh 040 519 7529, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Taustatiedot, tarkastukset ja havainnot

Porvoon ympäristöterveysjaosto on aiemmin antanut Ab Herek Oy -yriystä koskevan päätöksen, joka koskee puutteita elintarvikkeiden jäljitettävyydessä (YMPJAO § 48 10.6.2021). Sen jälkeen Porvoon ympäristöterveydenhuollon elintarvikevalvonta on tehnyt elintarvikehuoneistossa seuraavat tarkastukset 24.8. ja 1.11.2021, 18.5.2022, 26.1., 7.3., 4.4. ja 14.11.2023 sekä 9.1.2024 ja 8.5.2024. Tarkastusten aikana on toistuvasti todettu puutteita elintarvikkeiden ja sivutuotteiden käsittelyssä ja säilytyksessä, tilojen puhtaudessa, käsihygieniassa, elintarvikkeiden jäljitettävyydessä sekä elintarvikkeista annettavissa pakollisissa tiedoissa ja annettu näihin liittyviä kehotuksia.

Sen jälkeen Porvoon ympäristöterveysjaosto on antanut päätöksen (ympäristöterveysjaosto § 52 13.6.2024), joka sisältää seuraavat elintarvikelain 68 §:n mukaiset päävelvoitteet ja uhkasakon asettamisen:

Päävelvoite 1:

Rahtitoimintaan tarkoitettua tarkastamatonta riistalihaa on käsiteltävä selvästi erillään muusta toiminnasta. Tarkastamatonta lihaa on käsiteltävä eri aikoina tai eri tiloissa kuin tarkastettua lihaa, eikä sitä saa säilyttää pakkaamattomana samoissa tiloissa kuin myyntiin tarkoitettua lihaa. Jos tarkastamatonta lihaa käsitellään samoissa tiloissa kuin tarkastettua lihaa, mutta eri aikaan, tilat ja työkalut on pestävä ja desinfioitava ennen tarkastetun lihan käsittelyä.

Päävelvoite 2:

Lihaa on aina käsiteltävä puhtaissa tiloissa ja puhtailla välineillä. Kun päivän työt on tehty, tilat ja välineet on pestävä huolellisesti vedellä ja niitä varten tarkoitetuilla pesuaineilla.

Päävelvoite 3:

Käsienpesupisteet on korjattava välittömästi, jos ne lakkaavat toimimasta tarkoituksenmukaisesti. Kun lihankäsittelytiloissa käsitellään pakkaamatonta lihaa, on siellä aina oltava kunnollinen käsienpesupiste.

Päävelvoite 4:

Elintarvikkeita on säilytettävä hygieenisesti kaikissa tuotantovaiheissa. Pakkaamattomia elintarvikkeita on säilytettävä ainoastaan elintarvikkeille tarkoitetuissa puhtaissa astioissa tai pakkauksissa.

Päävelvoite 5:

Valmiita (ready-to-eat) tuotteita on käsiteltävä erillään raaoista tuotteista, eri tiloissa ja eri välineillä.

Päävelvoite 6:

Vanhat ja pilaantuneet elintarvikkeet on hävitettävä asianmukaisesti, ja niitä on ennen kuljetusta säilytettävä selvästi erillään myyntiin tarkoitetuista elintarvikkeista.

Päävelvoite 7:

Pakkausmerkintöjen puutteet on korjattava. Elintarvikkeen etiketissä on oltava ainakin elintarvikelainsäädännön mukaiset pakolliset tiedot sekä suomeksi että ruotsiksi. Elintarvikkeen etiketissä olevien tietojen on vastattava sitä elintarviketta, jonka pakkaus sisältää.

Päävelvoite 8:

Kaikissa lihatuotteissa ja eläinten ruhoissa on oltava selvä merkintä kaikissa käsittelyvaiheissa, niin että niiden alkuperä on aina jäljitettävissä ja jotta eri osat eivät vahingossa mene sekaisin.

Määräysten tehostamiseksi Porvoon ympäristöterveysjaosto on asettanut seuraavat päävelvoitekohtaiset juoksevat uhkasakot:

Päävelvoite 1: peruserä 5 000 € ja lisäerä 5 000 €

Päävelvoite 2: peruserä 3 000 € ja lisäerä 3 000 €

Päävelvoite 3: peruserä 1 000 € ja lisäerä 1 000 €

Päävelvoite 4: peruserä 1 000 € ja lisäerä 1 000 €

Päävelvoite 5: peruserä 2 000 € ja lisäerä 2 000 €

Päävelvoite 6: peruserä 1 000 € ja lisäerä 1 000 €

Päävelvoite 7: peruserä 1 000 € ja lisäerä 1 000 €

Päävelvoite 8: peruserä 1 000 € ja lisäerä 1 000 €

Päätöksen jälkeen yritykseen tehtiin 17.6.2024 ennalta sovittu konsultointikäynti, jonka aikana valvoja kävi yrittäjän kanssa läpi päävelvoitteiden toimenpiteet. 25.11.2024 tehtiin ennalta ilmoittamaton seurantatarkastus. Seurantatarkastuksessa havaittiin edelleen vakavia puutteita elintarvikkeiden ja sivutuotteiden käsittelyssä ja säilytyksessä sekä elintarvikkeiden jäljitettävyydessä. Elintarvikkeita säilytettiin lattialla ja pakkaamattomia elintarvikkeita säilytettiin suojaamattomina kuljetuslaatikoissa. Kylmiössä oli paljon merkitsemättömiä lihapaketteja, joiden alkuperää ei voitu jäljittää. Myyntitiskillä oli hirvenlihaa, josta puuttui kaupallinen asiakirja, ja jonka alkuperää ei voitu jäljittää. Näin ollen voidaan todeta, ettei päätöksessä (ympäristöterveysjaosto § 52 13.6.2024) annettuja päävelvoitteita 4. ja 8. ole noudatettu.

Päätöksen perusteluissa sovelletaan seuraavaa:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY nro 178/2002) 17 artiklan mukaan kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvikealan toimijoiden on vastuullaan olevissa

toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät. Elintarvikelain (297/2021) 6 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Lisäksi elintarviketoiminnan on oltava sellaista, että tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien tai käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus ei vaarannu ja että elintarviketoiminta myös muutoin täyttää elintarvikesäännösten mukaiset vaatimukset.

Elintarvikelain (297/2021) 18 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on estettävä zoonoosien aiheuttajien leviäminen elintarvikkeiden välityksellä ihmisiin mahdollisimman tehokkaasti kaikissa olosuhteissa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston elintarvikehygieniää koskevan asetuksen (EY nro 852/2004) liitteen II luvun IX kohdan 2 mukaan elintarvikealan yrityksessä varastoidut raaka-aineet ja kaikki valmistusaineet on säilytettävä sellaisissa olosuhteissa, että niiden haitallinen huonontuminen estyy ja ne ovat suojassa saastumiselta. Kohdan 3 mukaan elintarvikkeita on suojattava tuotannon, jalostuksen ja jakelun kaikissa vaiheissa saastumiselta, joka saattaisi tehdä ne ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi, terveydelle vaarallisiksi tai saastuneiksi siten, että niitä ei enää kohtuudella voitaisi pitää siinä kunnossa käytettävinä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston elintarvikkeita koskevan asetuksen (EY nro 178/2002) artiklan 18 mukaan kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet. Elintarviketoimijoiden on voitava tunnistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on toimittanut niille elintarvikkeen tai sellaisen aineen, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen. Tätä varten toimijoilla on oltava käytössä tähän tarkoitettut järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset saavat nämä tiedot pyynnöstä käyttöönsä. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa on niiden jäljitettävyyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014), 5 §, määrää, että elintarvike-erän tunnuksena on käytettävä merkintää, jonka perusteella voidaan tunnistaa erä, johon elintarvike kuuluu.

Elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin

elintarvikesäännösten vastaisia; tai elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Virallista valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2017/625) 138 artiklan mukaan, jos todetaan, että säännöksiä ei ole noudatettu, toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava toimet, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan selvittää, mistä säännösten noudattamatta jättäminen johtuu ja mikä on sen laajuus sekä mikä on toimijan vastuu ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kyseinen toimija korjaa tällaisen noudattamatta jättämisen ja estää sen jatkossa. Päätäessään toimenpiteistä toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon säännösten noudattamatta jättämisen luonne sekä se, onko toimija aiemmin noudattanut säännöksiä. Toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiselle toimijalle tai tämän edustajalle kirjallinen ilmoitus päätöksestään, joka koskee toteutettavia toimia, sekä päätöksen perustelut ja tieto mahdollisesta oikeudesta hakea muutosta tällaisiin päätöksiin sekä sovellettavasta muutoksenhakumenettelystä ja muutoksenhakuun sovellettavista määräajoista.

Elintarvikelain (297/2021) 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla, jonka asettaa kunnan nimeämä tai monijäseninen toimielin.

Kuuleminen ja vastine

Yrittäjää kuultiin kuulemiskirjeellä, joka oli lähetetty sähköpostitse 17.1.2025. Kirjeessä ilmoitettiin, että kirjallisen vastauksen määräaika on 17. helmikuuta 2025.

Toimija antoi vastineen määräaikaan mennessä. Vastine lähetettiin Porvoon ympäristöterveydenhuollon yleiseen sähköpostiin 17.2.2025. Vastineessa toimija kirjoittaa että päävelvoitteet 4. ja 8. on käsitelty ja korjattu, ja että kaikki lihatuotteet merkitään vastaanotto- ja myyntivaiheessa.

Sovelletut oikeusohjeet

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta, 138 artikla
Euroopan parlamentin ja neuvoston elintarvikkeita koskeva asetus (EY) nro 178/2002, 17–18 artiklat
Euroopan parlamentin ja neuvoston elintarvikehygieniää koskeva asetus 852/2004, 4 artikla sekä liite II
Elintarvikelaki 297/2021 muutoksineen 6, 18, 55, 68, 75, 78 §
Uhkasakkolaki 14.12.1990/1113, 6, 7, 9, 10 §
Hallintolaki 434/2003, 33, 34, 39 §
Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014 5 §

Liitteet

Liite 1 tarkastusraportti 25.11.2024, koodi 1812419

Liite 2 elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys, elintarvikelain 68 §:n mukainen uhkasakon asettaminen, Ab Herek Oy, Kisällintie 4 B, Porvoo, ympäristöterveysjaosto § 52 13.6.2024

Liite 3 Kuulemiskirje

Liite 4 Kuulemista koskeva yrittäjän vastaus

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Porvoon ympäristöterveysjaosto määrää Ab Herek Oy -yhtiön osoitteessa Kisällintie 4 B, 06150 Porvoo, maksamaan

päävelvoitteista 4 ja 8 juoksevan uhkasakon perusosan, yhteensä 2 000 €, uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti, koska määräyksen päävelvoitteita 4 ja 8 ei ole noudatettu.

Päätöstä on noudatettava, ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimus on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

IV kaupungineläinlääkäri-hygienikko Cecilia Blomgren poistui kokouksesta § 15 käsittelyn jälkeen klo 17.25.